

Boeren beginnen brandstichter te vrezzen

Afgeslagen borrel redde

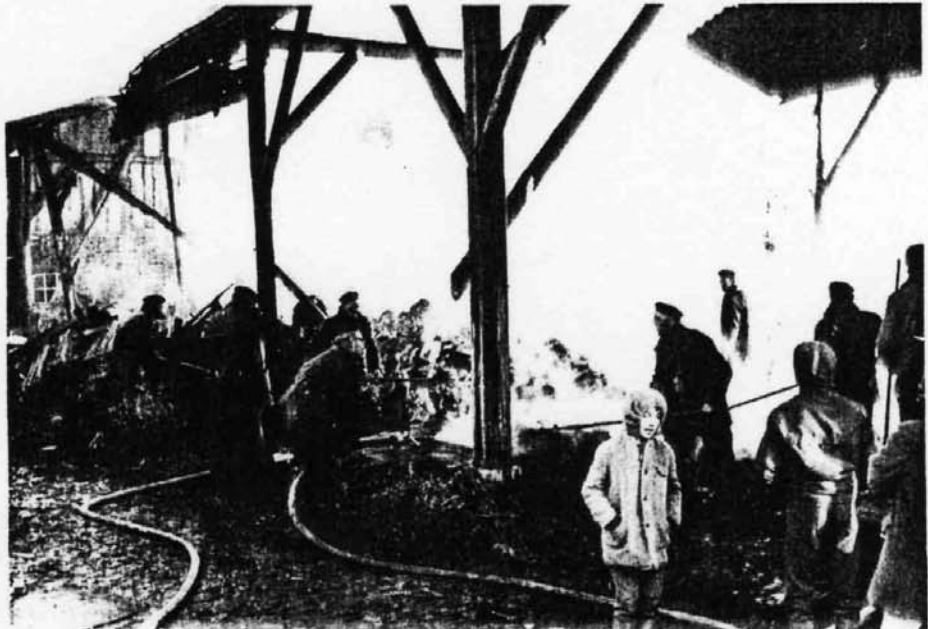
Finsterwolder pyromaan

„Had ik die borrel van Mulder maar aangenomen”, zegt Filippus Tjakkes van de Ganzedijk in Finsterwolde, met een verdrietige blik op de – twaalf uur na de ontdekking – nog altijd smelende resten van de kapschuur achter zijn woning. „Voordat ik die achterover geslagen had, waren allicht vijf à tien minuten verstreken en had ik de brandstichter misschien betrapt. Als ik hem gezien had, had ik hem doodgeslagen. En als ie per ongeluk in de vlammen was gevallen, had ik er ook geen hand naar uitgestoken”.

Niet alleen Filippus Tjakkes is kwaad op de onbekende brandstichter, die nu al zeven branden in de wijde polder achter Finsterwolde op zijn naam heeft staan, sinds vorig jaar 11 mei, neen... iederéén in het dorp is het. De boeren wel in het bijzonder en er wordt hardop over gepraat om een soort boerenwacht in het leven te roepen, die 's nachts een wakend oog houdt op – vooral – de kapschuren bij de boerderijen. Want kapschuren zijn bij voorkeur het doelwit van de Finsterwolder pyromaan, aan wiens bestaan door geen mens meer wordt getwijfeld. De politie houdt het erop, dat het een inwoner van het dorp zelf is. Bewijzen? Die zijn er niet. Maar adjudant Hazewinkel van de rijks-politie wil wel kwijt, dat er „zekere vermoedens” zijn. Het enige wat de pyromaan ooit heeft achtergelaten op de plaats van één zijner misdrijven, zijn enkele halfafgebrande lucifers. Ze werden vorig jaar oktober gevonden voor de deur van de landbouwschuren van J. Huisman en J.B. Haayer. Het plannetje van de brandstichters miste de nacht van de 1e op de 2e oktober. Hij stak wat stro aan, dat hij tegen de schuurdeur had gelegd, maar het vuur droeg niet naar binnen. En hij had die nacht zo graag beide schuren in vlammen willen zien opgaan...

Afgelopen zondagnacht gelukte het beter. Mannenlang had de gemini-seerde politiemacht van Finsterwolde, Nieuweschans en Beerta in de polder gepatrouilleerd. Niet in politiewagens, maar in auto's van de agenten zelf. En

Gistermiddag om half vijf was het werk van de Finsterwolder pyromaan nog niet ongedaan gemaakt. De brandweer was met z'n afgekeurde spuit (een nieuwe is besteld) toen al dertien uur aan het blussen in de landbouwschuur van de heer Tjakkes. De collega's uit Beerta hadden het karwei in de CC-polder, bij de landbouwer Roelofs, toen al lang gefikst.

hier en daar waren de wagens in een schuur gereden en werd in het stikdonkere van de nacht postgevat in de nabijheid van een boerenschuur. In de hoop... Maar al die maanden liet de pyromaan zich nergens zien. Tótdat het afgelopen weekeinde de aandacht van de politie volledig geconcentreerd werd op het aardgasstation bij Drieborg. De dreiging van een bomaanslag was er immers... En juist in de laatste nacht, nadat de politie onafgebroken in touw was geweest (adjudant Hazewinkel had z'n mannen de verlofdag ingetrokken), sloeg de brandstichter weer toe. Alsof hij af wist van de inspanningen van de politie na het bomalarm.

FEESTJE

Zondagnacht kwam het echtplaat Tjakkes welgemoed van een verjaarsfeestje thuis. Het was laat – om en nabij twaalf uur – geworden. Maar voordat de boer de kans kreeg tussen de dekens te schieten, ging de telefoon. Buurman Mulder: „Of Tjakkes kon helpen. De koe stond op 't punt om te kalven”. Zonder te mopperen, schoot Tjakkes in z'n werkplunje, stuurde z'n vrouw naar bed en reed op de fiets naar de koe, die zijn hulp nodig had. Om drie uur was het kalf er en trok Tjakkes de manchester jas weer aan. Mulder bood nog een borrel aan op de goede afloop, maar Tjakkes weigerde. „'t Is al loat”. Op de geruisloos rijdende fiets ging hij dezelfde weg terug.

Op de brug rustte z'n oog een moment op de schuur. Alles was in diepe duisternis gehuld. Tjakkes zette de fiets onder dak, trok z'n kleren uit en om tien over drie sloot hij de ogen. Het was nog geen half vier, toen z'n vrouw hem weer wakker porde. „D'r is gestommel in staal”. Tjakkes hoorde het ook. Hij begaf zich naar de stal, maar de koeien waren rustig. Er was wel licht achter het huis. Veel licht. „Bränd”, schreeuwde Tjakkes.

MITRAILLEUR

losgemaakt en naar buiten gedreven. De zoon werd wakker gemaakt, mevr. Tjakkes belde de brandweer en politie, buren schoten even later van alle kanten te hulp en ondertussen lekten de vlammen huizenhoog de lucht in. Achteraf is Tjakkes dolgelukkig dat z'n vrouw het onraad zo snel vernam. De dakplaten, die hem gegarandeerd brandbestendig waren geleverd, sprongen nog altijd bij het geluid als van een mitrailleur de lucht in. „Vrouw” Tjakkes was daár wakker van geworden.

Tjakkes, gistermiddag: „Ze zeggen, dat iemand, die dit doet, gek is. Nou, dat zal ook wel, want hij denkt er niet bij na. Dat hier 36 koeien hadden kunnen verbranden, doet hem zeker piks. Hij was er aan gegaan, als ik hem betrapt had. Dat mag óók niet, dat weet ik wel, maar ik had dan gewoon gezegd, dat ik hem per ongeluk wat te hard geraakt had”. (Later zouden ze in het dorp zeggen: „Filippus kennende, had ie hem een flink pak slaag gegeven. Reken maar”).

VOORZORG

Het zou zijn collega-landbouwers welkom zijn geweest. De schrik zit er in in de Finsterwolder polder. Boeren willen hun eigendommen beschermen, maar hoe? Landbouwer R. Roelofs in de Carel Coenraadpolder, een paar km gaans vanaf de boerderij van Tjakkes, had op zijn manier, vorig jaar al, voorzorgsmaatregelen genomen. Hij had er, uit vrees voor brand, bij de commissie op aangedrongen zijn stro maar zo spoedig mogelijk te verkopen. En dat was ook gebeurd. Nu had hij het er net nog over gehad omeen draad laag over de grond te spannen dat in verbinding stond met een sirene of op welke andere manier maar ook te proberen de brandstichter te betrapten. Het ideeje werd te laat geopperd. Zondagnacht viel zijn schuur deels aan het vuur ten prooi. Ook de familie Roelofs heeft niets van een brandstichter gemerkt. Tijdens de vorige herfst lag de heer Roelofs iedere nacht

wel even een blik uit het venster. Dat was, toen enkele strobulten, eenzaam op het wijde land staande, óók aan brandstichting ten offer waren gevallen. Maar boer Roelofs keek nu al lang niet meer bij elke passerende auto uit het slaapkamerraam. En nu toch was de pyromaan daar...

REGELMAAT

Adjudant Hazewinkel, die zijn groep politiemensen de laatste jaren allengs heeft zien slinken (in Finsterwolde zeggen de mensen: er zijn haast geen agenten meer), zit met al die brandstichtingen lèlijk in de maag. Hij meent: „Als wij hier gaan posten, slaat hij daár toe”. Er is één regelmaat in de brandstichtingen te ontdekken: ze worden alle in het weekeinde gepleegd. Aanvankelijk in de maagavond (omstreeks elf), nu meer in de nachtelijke (omstreeks drieën). De brandstichter kent de polderwegen op z'n duimpje. Hij rijdt wellicht auto, maar adjudant Hazewinkel zegt: „Op een brommertje kan hij zich nog gemakkelijker verplaatsen. Kan ie ook gemakkelijker zonder licht rijden”.

Boer Tjakkes kon, omdat hij er zo vroeg bij was, precies zien, waar het vuur was aangestoken, vlak bij een hoogopgetaste stroberg. Vraag: kan het tóch geen kortsluiting geweest zijn? Tjakkes: „k Heb niet eens licht in die schuur”.

Twijfel is er niet meer over hóe de branden in Finsterwolde ontstaan. Twijfel wél onder de boeren, die zich afvragen of hun schuur misschien het volgende doelwit van de pyromaan zal zijn. Twijfel óók bij de politie, omdat ze niet weet waar en wanneer ze wel of niet opletend moet zijn. Hoe gek het ook klinkt: men zit in Finsterwolde gewoon op de volgende wandaad van de brandstichter te wachten. In de hoop dat iemand hem dan bezig ziet. Voor de pyromaan is het te hopen, dat die iemand niet Filippus Tjakkes heet.

Finsterwolder lasser werd pyromaan als hij dronk

Adjutant P. HAZEWINKEL ... bij
dat het rond is...

Brommerplaat fataal voor de brandstichter

„Daar stond ie, de brommer“. Aaltjo Misker wijst de boom aan, waar de
pyromaan Gerrit Jacob K. z'n bromfietstegenaan had gezet.

(Van één onzer redacteuren)

Een kapitale blunder van de gevreesde Oostgroningse pyromaan, in de nacht van zaterdag op zondag, heeft gisteren tot diens aanhouding geleid. Het is de 19-jarige Gerrit J.K., lasser van beroep en in zijn woonplaats Finsterwolde bekend staande als een stille jongen, die geen mens kwaad zou doen. K. was ook voor de politie volslagen onbekend. Adjutant P. Hazewinkel: „Ik kende hem slechts vluchtig van gezicht“. Ook zijn ouders staan goed bekend in Finsterwolde. Het gezin telt in totaal drie kinderen: Gerrit is de oudste.

K had gistermiddag – een paar uur na zijn aanhouding – reeds bekend dat hij alle in Finsterwolde, Beerta en Nieuweschans, onder verdachte omstandigheden aangekomen branden, opzettelijk heeft gesticht. K. toonde zich bij zijn arrestatie heel kalm; volgens de politie gedroeg hij zich enigszins timide. Hij scheen – ook tijdens de verhoren – niet „kapot“ te zijn van zijn daden. Maar de politie was gisteren van mening, dat hij de draagwijdte daarvan nog altijd niet goed beseftte.

FOUT

De pyromaan, die in drie gemeenten acht brandstichtingen en twee pogingen daartoe heeft toegegeven, is op een onnozele manier tegen de lamp gelopen. Zaterdagavond reed hij op z'n brommertje naar de Ekamperweg en probeerde brand te stichten in een leegstaande boerenschuur die toebehoort aan de heer Wolf uit Vriescheloo. Zijn vervoermiddel zette hij zolang tegen een boom vlak langs de Ekamperweg. En dat was een onbegrijpelijke fout. Want hij had als inwoner van Finsterwolde kunnen weten, dat er ondanks het gevorderde uur (het was na twaalf) nog vrij veel verkeer over deze weg zou komen.